

STEI PITIÜSES: UNA PETITA GRAN HISTÒRIA

Pere Lomas i Joana Tur,
STEI Pitiüses

Parlar de la història de STEI Intersindical a Pitiüses, és parlar de les persones que, gràcies al seu esforç i compromís, han fet de la nostra organització un referent per als treballadors i treballadores de l'educació i, més recentment, també per als d'altres sectors.

A Eivissa, a mitjans dels anys 70, es va crear una Associació de Mestres (antics alumnes de "la Normal"), d'escoles públiques i privades i d'ideologies diverses, que es reunien per parlar de les seves preocupacions laborals i pedagògiques. Hi formaven part homes i dones, ara gairebé tots jubilats, que han estat mestres de moltes

generacions d'estudiants d'Eivissa i Formentera. Aquesta Associació va tenir una petita seu al Carrer Carles III, a Vila. La nit del cop d'estat del 23-F alguns companys, entre ells n'Alfonso Herrero, varen fer desaparèixer totes les fitxes de les persones associades. A partir d'aquest moment, l'Associació es desinfla una mica. En qualsevol cas, d'aquesta assemblea de mestres sortiren els vocals que anirien a Mallorca per signar els documents que varen donar lloc al naixement de l'STEI com a tal. Com a representants d'Eivissa i Formentera signaren Toni Marí i Ildefons Juan.

Ja l'any 1987 Pere Polo, a través de Carlos Cermeño, company de sindicat a

Madrid (UCSTE), es posa en contacte amb **Alfonso Herrero**, que havia estat un dels membres més destacats d'aquella primitiva associació, perquè actués com a representant de l'STEI a Eivissa. Com el mateix Alfonso ens comenta, *"la seu era jo; com el cargol amb la seua closca, jo també portava el sindicat al damunt"*. Els matins a l'escola de Sant Jordi, i a les tardes tothom sabia que el podia trobar al *Bar Moreta*, i allí li feien les consultes. La primera persona que es va afiliar, ja com STEI, va ser Leopold Llobart.

N'Alfonso ens explica que en aquest anys, sense pressupost i sense alliberació, en tres dies visitava tots els centres d'Eivissa i Formentera, i que en

el primer any de funcionament es varen afiliar uns cinquanta docents, tant d'escola pública com de privada.

El curs 91-92, n'Alfonso troba un local a S'Alamera de Vila, que es va convertir en la primera seu oficial del sindicat. Per aquells temps, accepta tenir mitja alliberació – la qual cosa li suposa certs problemes amb l'APIMA del seu centre-i, amb aquestes hores de dedicació i el minse pressupost de què disposava (25.000 pessetes anuals), varen aconseguir elaborar unitats didàctiques, organitzar jornades, reclamar drets laborals i fer un equip de col·laboradors i col·laboradores que, sense estar alliberats, dedicaven part del seu temps a tasques sindicals i pedagògiques.

Dins aquest grup de persones destacava na **Joana Torres Yern**, que substitueix n'Alfonso Herrero com a cap visible del sindicat a partir del curs 93-94, i que va trobar el local que actualment ocupa l'STEI al Carrer Madrid número 7, ben a prop de la primera seu.

Per aquest temps, la Cooperació Internacional va entrar de ple en l'ADN de l'STEI Pitiüses. Unes jornades en què

participaren gairebé totes les escoles de l'illa d'Eivissa varen acostar molta gent al sindicat. Això, juntament amb els cursos de formació en cooperació i les estades de cooperants voluntaris a Centreamèrica durant les vacances d'estiu, va ser la llavor d'Ensenyants Solidaris a Eivissa que, de llavors ençà, ha coordinat na Joana Tur Planells.

El relleu de na Joana Torres Yern el pren **Juanjo Cardona**, professor de concertada que continua amb totes les tasques engegades pels seus predecessors i dona una gran empenta a les reivindicacions del professorat de l'ensenyament concertat. Varen ser els anys en què s'aconseguien el major nombre de delegats i delegades de l'escola concertada, feina valenta pel que suposa donar la cara pels drets laborals en un col·lectiu com aquest. Teresa Roig, Carme Balanzat, Toni Ferrer, Mercedes Forneri, Apolònia Barcelò, Neus Llaneras, Paco Marí, Joana Tur Prats, Xicu Alemany, Feli Villar i Xavi Ferrer són alguns dels que ens representaren a tots els centres privats-concertats d'Eivissa.

És ja a començaments del nou segle quan **Mariví Mengual** s'incorpora com a

portaveu de l'STEI Pitiüses. Dels anys en què va estar al front del sindicat, destacarem l'impuls decidit a les àrees d'igualtat i de dona. Són també els anys del moviment antiautopista, al costat del qual es posiciona l'STEI i s'arriba fins i tot a convocar vaga general per intentar aturar aquell despropòsit.

També és per aquestes dates quan l'STEI encapçala la inquietud per posar en marxa a Eivissa i Formentera els Consells Escolars. Anys de feina, especialment del nostre company Edelmiro Fernández, permeten arribar a la creació del Consell Escolar Insular d'Eivissa i Formentera, ja en el 2008; i a la dels Consells Escolars Municipals. En tots ells- i en el Consell Escolar de les Illes Balears- l'STEI Pitiüses ha tingut sempre consellers i conselleres que han participat activament. Raons d'espai ens impedeixen anomenar-los a tots i a totes, però volem que els arribi el nostre agraïment i reconeixement per la seua dedicació.

Des de l'any 2008, **Pere Lomas** és el Secretari Territorial de l'STEI a Pitiüses. Són els anys en què el sindicat es converteix en Intersindical, i compta amb afiliació a sanitat, funció pública i

administració local i autonòmica, i amb representants a l'Ajuntament d'Eivissa, Consell Insular d'Eivissa, IBANAT i AREAS.

Però també han estat anys durs i convulsos en el sector educatiu. La legislatura de Bauzá atacava de front els ideals que l'STEI defensa en educació, especialment la llengua catalana, i el sindicat va estar al front de totes les vagues i mobilitzacions que es portaren a terme a Eivissa i Formentera i que, per primera vegada en la història, implicaren tota la comunitat educativa. Les retallades i atacs del Govern de les Illes Balears al nostre sistema educatiu no varen ser l'únic front. També l'arribada de la LOMQUE i les retallades econòmiques i de drets laborals i sindicals amb l'excusa de la crisi, provocaren la reacció del STEI, amb la convocatòria de vagues i denúncies davant els tribunals i en tots els mitjans de comunicació de les malifetes dels governants. Ara encara lluitam per recuperar pèrdues d'aquella legislatura.

El compromís social, ecològic i lingüístic ha estat sempre un tret del nostre sindicat. Sense deixar mai de banda les reivindicacions per millorar la qualitat de l'educació a Eivissa i Formentera, per la gestió descentralitzada, per la millora de les infraestructures, per les condicions laborals dels treballadors i treballadores, l'oferta de formació permanent del professorat (s'han organitzat prop de 200 cursos i jornades a Pitiüses reconeguts per la Conselleria d'Educació), l'STEI s'ha anat implicant cada vegada més en les lluites i mobilitzacions per la defensa del territori (Golf de Cala d'Hort, Port de Botafoc, autopistes) i la llengua catalana (participació en les Jornades de Junts per la Llengua, organització de Jornades de Normalització Lingüística i de Cultura Popular, impuls del moviment Enllaçats per la Llengua, publicacions, cursos de formació, etc.).

També en la cooperació internacional i la sensibilització pel que fa als desequilibris nord-sud hem fet un camí. Més de trenta cooperants d'Eivissa i Formentera han viatjat a Guatemala, Perú i Marroc per participar en els projectes que l'STEI i *Ensenyants Solidaris* tenen amb entitats d'aquells

indrets; s'han fet cursos de formació per al professorat, seminaris internacionals i s'ha editat material didàctic per acostar aquesta realitat a les nostres escoles. El mateix podem dir pel que fa a les polítiques d'igualtat i la coeducació: Jornades de Dona, unitats didàctiques, cursos de formació, ponències...

Tota aquesta labor no hagués estat possible tan sols amb els portaveus. Una afiliació fidel i compromesa que mai ens ha donat l'esquena en els processos electorals, i un grup de persones, alliberades o no, que han fet pinya per portar endavant la tasca sindical i social que l'STEI representa, ens han permès mantenir-nos com a referent de lluita i compromís no sols amb els treballadors i treballadores d'Eivissa i Formentera, sinó també amb el nostre territori, llengua i cultura i amb les persones, d'aquí o d'altres indrets, en situacions més vulnerables.

Gràcies a tots els candidats i candidates que ens heu acompanyat en les llistes electorals, als ponents dels nostres cursos, a la gent que heu anat de cooperants a Guatemala, Perú i Marroc, als representants a la Junta de Personal Docent no Universitari, a tots els Consells Escolars Insulars i Municipals d'Eivissa i Formentera, al Consell Escolar de les Illes Balears, al Fons Pitiús de Cooperació, al Consell de Cooperació de les Illes Balears, als Consells de Participació Ciutadana impulsats pel Consell d'Eivissa

(Mobilitat, Territori, Inmigració), al Comité de Salut Laboral, a la Plataforma Sociosanitària, al Forum per la Memòria Històrica d'Eivissa i Formentera, a l'Agenda 21, a la Mesa per Palestina, al moviment Enllaçats per la Llengua, al Fòrum de la Inmigració d'Eivissa, a la Comissió d'Escolarització d'Eivissa i Formentera, a la Comissió de Protecció Social de l'Ajuntament d'Eivissa, als comitès d'empresa de l'Ajuntament de Vila, del Consell Insular d'Eivissa, de l'IBANAT, d'AREAS; i altres que ara no ens venen a la memòria.....

Entre tots ells i elles, no podem deixar de citar noms que han estat cabdals en la història del sindicat per la seua dedicació, com Rosa Morán, Cecilia Plaza, Neus Llaneras, Edelmiro Fernández, Mar Guasch, Reis Pelejero, Magdalena Merino, Joana Tur Planells, Loli Aparicio, Rosa Martí, Edith Brachs, Anna Martínez, Present Ortiz, Teresa Navarro, Katherine Wenham, Neus Tur, Candy Escandell, Carmen Escribano, Fina García, Felisa Tomàs, Joan Sart, Àngels Martínez, Roser Alenyar, Sandra Guerau, Maria Tur, Toni Estarellas, Eva Clapés o Magda Wauquier.

Gràcies a totes les dones i homes que, en aquests quaranta anys, heu fet que l'STEI es mantengui com a força sindical de referència i sigui exemple de lluita pels drets de tothom i de compromís amb la nostra societat.

Eivissa, novembre de 2017. ■